

SANNINGEN OM

INHALATIONSMEDEL

Snappers

Shoot the breeze

Boppers

Air blast
Medusa

nejtilldroger.org

VARFÖR DETTA HÄFTE PRODUCERADES

Det talas mycket om droger i världen — på gatorna, i skolan, på internet och i TV. En del är sant, en del inte.

Mycket av vad man hör om droger kommer faktiskt från de som säljer dem. Omvända droglangare har medgett att de skulle ha sagt vad som helst bara för att få andra att köpa droger.

Låt dig inte luras. Man behöver fakta för att undvika att bli beroende av droger och hjälpa sina vänner att hålla sig borta från dem. Det är därför vi har producerat detta häfte — för dig.

Ditt gensvar är viktigt för oss, så vi ser fram emot att höra ifrån dig. Du kan besöka oss på nätet på **drugfreeworld.org** och skicka e-post till oss på **info@drugfreeworld.org**.

VAD ÄR INHALATIONSMEDEL?

Inhaleringsmedel omfattar ångor från giftiga substanser som inhaleras för att man skall få en snabb "kick". Av mer än 1 000 hushållsprodukter och andra vanliga produkter som kan missbrukas är de vanligast använda skoputsmedel, lim, toluen*, bensin, cigarettändarvätska, lustgas† eller "whippets", färgsprayflaskor, korrigeringsvätska, rengöringsvätska, amylnitrit‡ eller "poppers", luftrenare eller "rush", och thinner eller andra lösningsmedel.

De flesta av de här produkterna har verkningar som liknar bedövningsmedel, som får kroppens funktioner att bli långsammare. Efter att till en början ge en "kick" och få hämningarna att släppa, infinner sig sömnhet, yrsel och oro.

Kemikalierna absorberas snabbt via lungorna in i blodomloppet och når snabbt hjärnan och andra

organ, och orsakar ibland obotliga fysiska och psykiska skador.

Missbrukare inhalerar den kemiska gasen direkt från öppna förpackningar ("sniffar") eller andas in från trasor som dränkts in med kemikalier ("huffing"). En del sprayar ämnet direkt in i näsan eller munnen, eller håller det på kragen, ärmarna eller manschetterna och sniffar då och då. När man håller på med "bagging" inhalerar missbrukaren ångorna från ämnet från ett papper eller en plastpåse. Om en person håller på med "bagging" i ett litet rum ökar risken betydligt för kvävning.

"Poppers" och "whippets", som säljs på konserter och dansklubbar, består av giftiga kemikalier som kan ge permanenta skador på kroppen och hjärnan.

* toluen: en färglös vätska som används som lösningsmedel och bränsle.

† lustgas: en färglös gas med söt smak som används som ett bedövningsmedel.

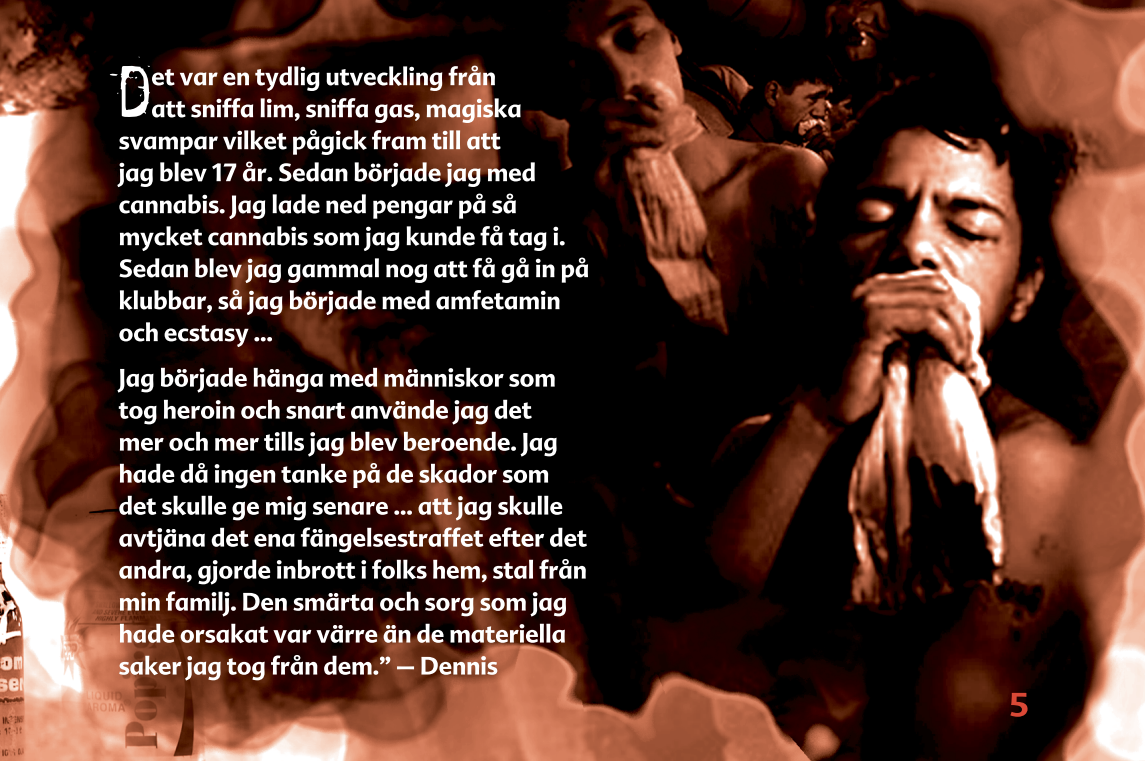
‡ amylnitrit: en blekgul vätska som används för att öppna eller vidga blodkärl, ibland missbrukad som ett inhalationsmedel.

SLANGBETECKNINGAR FÖR INHALATIONSMEDEL

✱ Air blast	✱ Aroma of men
(isobutylnitrit)	✱ Moon gas	✱ Hardware
(isobutylnitrit)
✱ Highball	✱ Skratargas	✱ Thrust (isobutylnitrit)	✱ Poppers
(isobutylnitrit)
✱ Satan's secret	✱ Snotballs	✱ Bullet bolt	✱ Whiteout
(isobutylnitrit)
✱ Ames (amylnitrit)	✱ Bolt (isobutylnitrit)	✱ Oz	✱ Hearton
✱ Hippie crack	✱ Locker room	✱ Toilet water	✱ Quicksilver
(isobutylnitrit)
✱ Shoot the breeze
(lustgas)	✱ Spray	✱ Buzz bomb (lustgas)	✱ Hiagra in a bottle
✱ Amys (amylnitrit)	✱ Boppers (amylnitrit)	✱ Pearls (amylnitrit)	✱ Rush snappers
(isobutylnitrit)
✱ Huff	✱ Medusa	✱ Toncho	
✱ Snappers
(isobutylnitrit)	✱ Texas shoe shine	✱ Discorama	
	✱ Bullet (isobutylnitrit)	✱ Poor man's pot	
		✱ Whippets (lustgas)	

Det var en tydlig utveckling från att sniffa lim, sniffa gas, magiska svampar vilket pågick fram till att jag blev 17 år. Sedan började jag med cannabis. Jag lade ned pengar på så mycket cannabis som jag kunde få tag i. Sedan blev jag gammal nog att få gå in på klubbar, så jag började med amfetamin och ecstasy ...

Jag började hänga med människor som tog heroin och snart använde jag det mer och mer tills jag blev beroende. Jag hade då ingen tanke på de skador som det skulle ge mig senare ... att jag skulle avtjäna det ena fängelsestraffet efter det andra, gjorde inbrott i folks hem, stal från min familj. Den smärta och sorg som jag hade orsakat var värre än de materiella saker jag tog från dem.” — Dennis

När jag gick i fjärde klass visade mina så kallade vänner mig inhalationsmedel.

Eftersom jag var så ung och inte visste bättre började jag sniffa gas varje dag ända tills jag gick i åttonde klass. Min rörelseförmåga är till stor del förstörd och jag sitter i timtal och bara stirrar ut i tomma intet utan att tänka en enda tanke. Det är som om min

kropp är där men inte jag själv. Jag har haft svårt att behålla arbeten och jag har levt ensam i 12 år.

Utseendemässigt ser jag normal ut, men när jag visar intresse för och pratar med kvinnor blir det uppenbart att jag till stor del är som en grönsak. Jag är trött på att leva så här, och jag skulle hellre vara död än att fortsätta leva det liv jag lever nu, för det är som om jag redan vore död i alla fall.” – John

HUR INHALATIONSMEDEL PÅVERKAR DIN KRÖPP

Inhalering kan orsaka skador på hjärta, njurar, hjärna, lever, benmärg och andra organ.

- ✖ Inhalationsmedel minskar kroppens syreupptagningsförmåga och tvingar hjärtat att slå oregelbundet och snabbare.
- ✖ Brukare kan uppleva illamående, få näsblod och förlora hörsel och luktsinne. Kronisk användning kan leda till minskad muskelmassa och minskad spänst i musklerna,

och de giftiga kemikalierna förstör gradvis lungor och immunsystem.

- ✖ En person som inhalerar riskerar att drabbas av Sudden Sniffing Death Syndrome (syndromet "Plötslig snifningsdöd"). Dödsfall kan inträffa första gången personen inhalerar, eller den hundra gången.

7

VERKNINGAR PÅ KORT SIKT

De flesta inhalationsmedel har direkt påverkan på nervsystemet och orsakar sinnesförändringar. Inom några få sekunder upplever användaren förgiftning och andra reaktioner som liknar de från alkohol. Det finns ett flertal reaktioner som kan uppträda under och kort tid efter användning såsom:

- ✗ Sluddrande tal
- ✗ Ser berusad, förvirrad eller vimmelkantig ut
- ✗ Oförmåga att koordinera sina kroppsrörelser
- ✗ Hallucinationer och villfarelser
- ✗ Fientlighet
- ✗ Apati
- ✗ Nedsatt omdöme
- ✗ Medvetlöshet
- ✗ Svår huvudvärk
- ✗ Utslag runt näsa och mun
- ✗ Långvarig sniffning av dessa kemikalier ger oregelbundna, snabba hjärtslag och kan leda till hjärtsvikt och död inom några få minuter
- ✗ Om man ersätter syre i lungorna med kemikalier förs dessa ut i centrala nervsystemet och andningen kan upphöra

VERKNINGAR PÅ LÅNG SIKT

De som använder dem under lång

tid har upplevt:

- × Svaga muskler
- × Förvirring
- × Koordinationsproblem
- × Retlighet
- × Depression
- × Allvarliga och ibland obotliga skador på hjärta, lever, njurar, lungor och hjärna
- × Försämrat minne, avtagande intelligens
- × Bortfall av hörsel
- × Skador på benmärg
- × Dödsfall på grund av hjärtsvikt eller kvävning (syrebrist)

Kroniskt bruk av inhalationsmedel kan ge betydande och ibland obotliga skador på hjärta, lungor, lever och njurar.

Kronisk användning av inhalationsmedel förknippas med en rad allvarliga hälsoproblem. Att sniffa lim och målarthinner orsakar njurproblem. Att sniffa tolueen och andra lösningsmedel orsakar leverskador. Att missbruka genom inhalering har också medfört försämrat minne och försämrade intelligens.

Imorgon är det sex år sedan vår son Justin dog. Han var 16 år. Han dog efter att ha inhaled luftdeodoranter, ett inhaleringsmissbruk. Hans vansinniga död var omskakande för alla som kände honom. Justin var en hederstUDENT som älskade livet och omfamnade det med entusiasm. ... Han var en inspirationskälla för många. ... Jag kommer alltid att förföljas av frågan om Justin hade varit med oss idag om han hade känt till de risker han tog.” — Jackie

ÄR INHALATIONSMEDEL BERÖENDEFRAMKALLANDE?

Inhalationsmedel kan skapa beroende, både fysiskt och psykiskt. Rapporter visar på ett starkt sug att fortsätta använda inhalationsmedel, speciellt efter att bruket har pågått under flera dagar.

Missbrukare som slutar, lider av abstinensbesvär som illamående, stark svettning, muskelkramp, huvudvärk, frossbrytning, oro, skakningar och hallucinationer.

I allvarliga fall kan abstinensbesvären orsaka konvulsioner.

INTERNATIONELL STATISTIK

En amerikansk undersökning som kombinerade data från 2002 till 2006, gav som resultat att i genomsnitt 593 000 ungdomar i åldrarna 12-17 år hade använt inhalationsmedel för första gången året innan de deltog i undersökningen.

✖ Mer än 22,9 miljoner amerikaner har experimenterat med inhalering vid något tillfälle i livet.

✖ I en amerikansk delstat noterades mer än 3 800 besök på sjukhusens akutmottagningar och 450 personer fick läggas in på sjukhus på grund av att de hade blivit förgiftade efter att ha inhalerat, detta enligt statistik som publicerades 2008.

✖ Då elever i USA kommit upp till årkurs 8 har var femte använt inhalationsmedel.

År 2007 var inhalationsmedel det ämne som missbrukades oftast av ungdomar mellan 12 och 13 år.

✖ 22 % av de som missbrukade inhalationsmedel och som dog av syndromet ”plötslig sniffningsdöd”,

hade ingen tidigare erfarenhet av inhalationsmedel – de var förstagångsanvändare.

- ✖ Enligt European School Project on Alcohol and Other Drugs, hade 20 % av ungdomarna i åldrarna 12 till 16 år prövat på inhalationsmedel.
- ✖ En undersökning som genomfördes i Sverige 2007 visade att 9 procent av de studerande hade provat inhalationsmedel åtminstone en gång.
- ✖ I Nairobi i Kenya lever ungefär 60 000 barn på gatorna och nästan alla missbrukar någon sorts inhalationsmedel.
- ✖ I Karachi, Pakistan, finns det omkring 14 000 gatubarn, av vilka 80 % till 90 % sniffar lim eller lösningsmedel.
- ✖ I USA fann National Survey on Drug Use and Health att 1,1 miljoner ungdomar mellan 12 och 17 år hade använt inhalationsmedel under det senaste året.

22 % av de missbrukare av inhalationsmedel som avled, hade inte tidigare missbrukat inhalationsmedel.

I Karachi, Pakistan, sniffar 80 % till 90 % av gatubarnen lim och lösningsmedel.

80 – 90 %

22 %

Under tre dagar fick jag lim gratis av min kompis. På fjärde dagen bad han mig om pengar. Vid det laget hade jag blivit beroende och var tvungen att ge honom pengar för att få en tub lim. Jag behövde flera tuber lim dagligen.” – Marty

OLIKA TYPER AV INHALATIONSMEDEL

Inhalationsmedel kan delas upp i fyra kategorier:

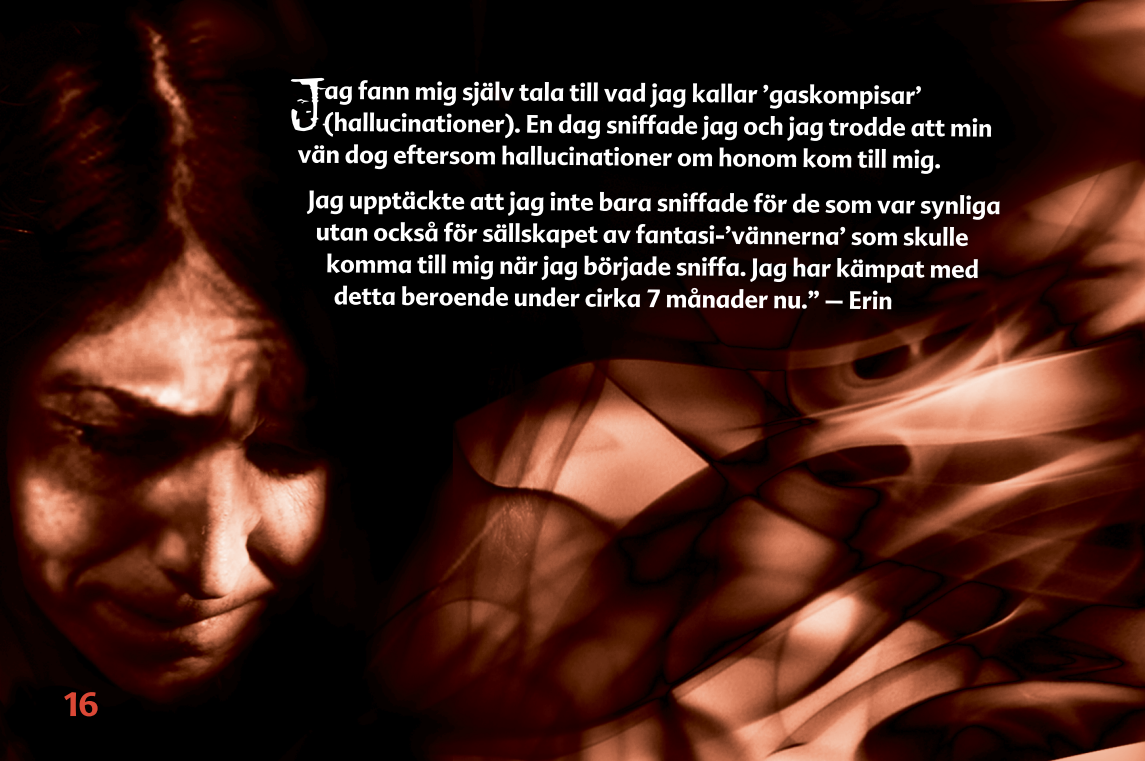
VÄTSKOR som ger ifrån sig ånga i rumstemperatur. De återfinns i många lättåtkomliga hushålls- och industriprodukter som målarthinner, avfettningsmedel, bensin, lim, korrektionsvätska och vätska i markeringspennor.

SPRAYER som sprayfärg, deodorant och hårspray, spray av vegetabilisk olja för matlagning och impregneringsspray för tyg.

GASER bland annat bedövningsmedel (eter, kloroform och lustgas, vanligen benämnd "skrattgas"), tändare med butangas, propanbehållare, gräddsifoner och kylskåpsvätska.

NITRITER (en kemisk förening som återfinns i konserveringsmedel, läderrengöringsmedel, luftdeodoranter etc.) ses som en speciell sorts inhalationsmedel som direkt påverkar centrala nervsystemet (hjärnan och ryggmärgen). De används huvudsakligen som sexförbättringsmedel och är allmänt kända som "poppers" eller "snappers" (isobutylnitrit).

Jag fann mig själv tala till vad jag kallar 'gaskompisar' (hallucinationer). En dag sniffade jag och jag trodde att min vän dog eftersom hallucinationer om honom kom till mig.

Jag upptäckte att jag inte bara sniffade för de som var synliga utan också för sällskapet av fantasi-'vännerna' som skulle komma till mig när jag började sniffa. Jag har kämpat med detta beroende under cirka 7 månader nu." — Erin

ÄR INHALATIONSMEDEL LAGLIGA?

Trots att inhalationsmedel inte regleras i lagen om kontrollerade substanser har 38 amerikanska delstater utfärdat restriktioner när det gäller försäljning och distribution till minderåriga av speciella produkter som är vanliga för inhalationsmissbruk. Vissa delstater har infört böter, fängelse eller tvångsvård om man säljer, distribuerar, använder och/eller innehar kemikalier för inhalering.

Det finns även lagar i vissa amerikanska delstater som förbjuder inhalering av lustgas i avkopplande syfte.

Vissa områden i västra och södra Australien har antagit lokala lagar som gör bensinsniffning till en lagöverträdelse. I delstaten Victoria och i västra Australien kan polisen kroppsvisitera en person som tros inneha inhalationsmedel och konfiskera det.

I England och Wales är det olagligt för affärsinnehavare att sälja flyktiga substanser till alla under 18 år om det finns skäl att tro att de kommer att användas för inhalering och förgiftning.

INHALATIONSMEDEL:

Att inhalera ångor av kemikalier som rökelse, oljor, kåda, kryddor och parfymen för att påverka medvetandet eller som en del av religiösa ceremonier, går tillbaka till forntida Egypten, Babylonien (nuvarande Irak), Indien och Kina.

Enligt några forskare inhalerade präster hos oraklet i Delfi* gaser för att bli påverkade i det antika Grekland.

I det tidiga 1800-talet var det vanligt att använda bedövningsmedlen lustgas, eter och kloroform som berusningsmedel.

Lustgas sågs som en billig ersättning för alkohol och den brittiske vetenskapsmannen sir Humphry Davy gjorde den allmänt känd. Han hade fester med lustgas och myntade ordet "skrattgas" år 1799. Davy konstaterade att den hade bedövande effekter och föreslog att den kunde användas vid operationer fast den testades inte förrän ett halvt sekel senare.

* Delfi: Grekerna trodde att guden Apollo talade till prästerna genom oraklet i Delfi. Delfi är en antik helgedom.

KÖRT HISTORIK

Sir
Humphry Davy

Användningen av bedövningsmedel i avkopplande syfte fortsatte under 1800-talet i Europa och USA.

Eter användes som en avkopplande drog under 1920-talets förbudsera då alkohol blev illegal i USA.

Under 1940-talet blev lösningsmedel, i huvudsak bensin, populärt i avkopplande syfte.

Missbruk av inhalationsmedel ökade under 1950-talet i USA och är nu vitt spridd bland ungdomar.

På 1960-talet hade bruket att sniffa lösningsmedel spritts till en mängd andra produkter som målarfärg, thinner, borttagningsmedel för nagellack, skokräm, tandarväska, sprayfärg och annat.

Relativt nyligen har sniffning av klister och gas blivit ett utbrett problem bland hemlösa gatubarn i Sydostasien, Mexico, Östeuropa, Kenya och andra delar av världen. Gatubarn använder dessa inhalationsmedel för att döva hungerkänslan, mildra kylan och känslan av desperation.

Sniffning av gas och sprayfärg är också vanligt i avlägsna områden av Kanada, USA, Australien, Nya Zeeland och på öar i Stillehavsområdet.

Sanningen om droger

Droger är i grunden gifter. Verkningarna beror på hur mycket man tar.

En liten mängd ger stimulans (ökar aktiviteten). En något större mängd verkar som ett lugnande medel (undertrycker aktiviteten). En ännu något större mängd verkar som ett gift och kan döda.

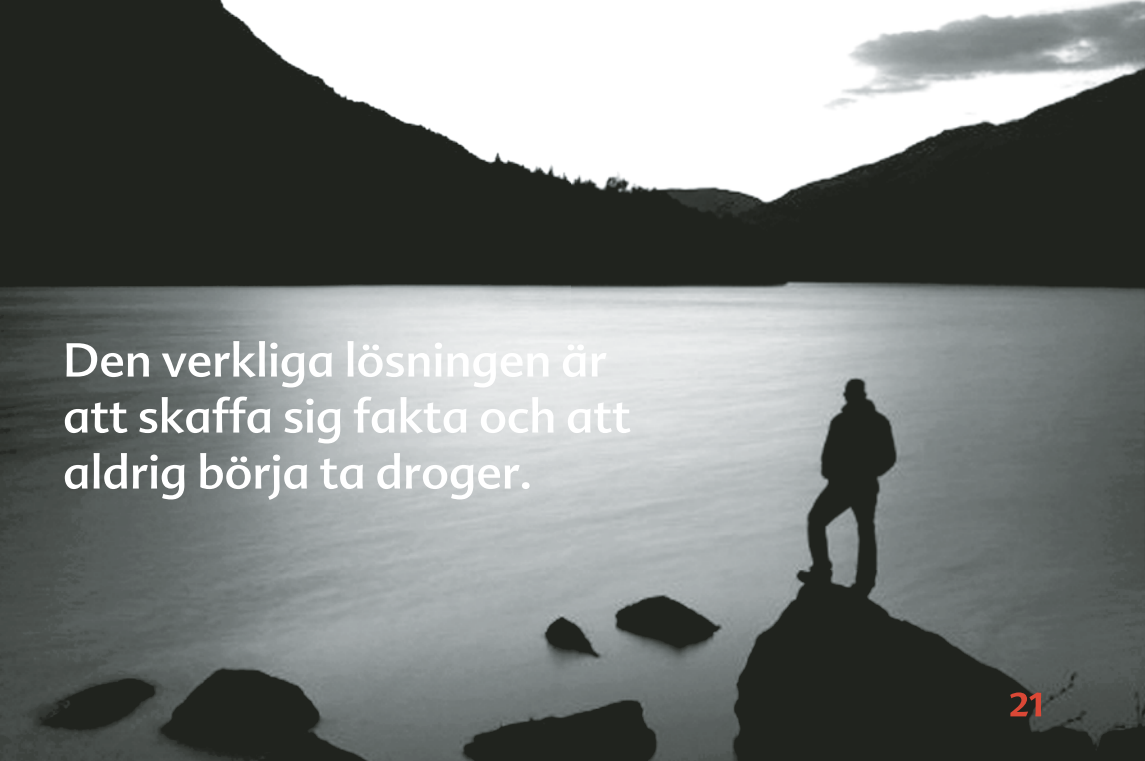
Detta gäller alla droger. Det är bara mängden man behöver för att uppnå effekten som skiljer sig.

Men många droger har en annan negativ aspekt: De påverkar sinnet direkt. De kan förvanska droganvändarens perceptioner av det som händer omkring honom. Ett resultat av detta är att personens

handlingar kan tyckas egendomliga, irrationella, opassande och till och med destruktiva.

Droger blockerar alla förnimmelser, både önskvärda och oönskade. Så även om de ger tillfällig hjälp genom att lindra smärta, slår de ut förmåga och vakenhet och grumlar ens tänkande.

Medicin är droger som är avsedda att påskynda eller sakta ner eller förändra någonting med hur din kropp fungerar, eller försöka få den att fungera bättre. Ibland är de nödvändiga. Men de är fortfarande droger: de verkar som stimulerande eller lugnande medel, och alltför mycket kan döda en. Så om man inte använder mediciner så som det är meningen att de ska användas, kan de vara lika farliga som illegala droger.

A black and white photograph of a person standing on a rock in a lake, looking out at mountains. The person is silhouetted against the bright sky and water. The mountains are dark and silhouetted against the sky. The water is calm and reflects the sky. The overall mood is contemplative and serene.

Den verkliga lösningen är
att skaffa sig fakta och att
aldrig börja ta droger.

VARFÖR TAR MÄNNISKOR DROGER?

Folk tar droger för att de vill förändra något i sitt liv.

Här är några skäl som unga människor gett till att de tar droger:

- För att passa in
- För att fly bort eller slappna av
- De är uttråkade
- Det får dem att verka vuxna
- För att göra uppror
- För att experimentera

De tror droger är en lösning. Men till slut är det drogerna som blir problemet.

Även om det kan vara svårt att ta tag i sina problem, är följderna av drogmissbruk alltid värre än det problem som man försöker lösa genom att ta dem. Den verkliga lösningen är att skaffa sig fakta och att aldrig börja ta droger.

REFERENSMATERIAL

“Inhalant Abuse”, National Institute on Drug Abuse (USA)

“Inhalants Pose Health Threat to Teens”, Iowa Department of Public Health, 24 mars 2008

“Inhalant Use across the Adolescent Years”,

National Survey on Drug Use and Health, 13 mars 2008

National Inhalant Abuse Taskforce Final Report, Melbourne, Australien,

20 nov 2005

“Inhalants”, Timothy Kaufman, med dr, emedicine.com, 9 jul 2007

“About Inhalants”, National Inhalant Prevention Coalition

“Intelligence Brief: Huffing,” National Drug Intelligence Center, nov 2001

“Inhalants: Description/ Overview”, U.S. Drug Enforcement Administration

“Inhalant Abuse”, National Institute on Drug Abuse Research Report Series

“Huffing—Inhalants”, National Education Foundation of America

“NIDA InfoFacts: Inhalants” National Institute on Drug Abuse

The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, Sweden Key Results, 2007

FOTO:

Sid. 4 (lim): BigStockPhoto sidan 7: Thomas Tamm P8 års ålder:

Chadwick Meyers sid. 14: iStockphoto Page 18: Talaria Enterprises

Miljoner häften som detta har delats ut till människor över hela världen på 22 språk. Efterhand som man finner nya droger på gatorna och mer information om deras verkningar blir kända, kommer dessa häften att uppdateras och nya skapas.

Häftena publiceras av Stiftelsen för en drogfri värld (Foundation for a Drug-Free World), en ideell, allmännyttig organisation med huvudkontor i Los Angeles i Kalifornien.

Stiftelsen tillhandahåller undervisningsmaterial, rådgivning och samordning för dess internationella drogförebyggande nätverk. Det verkar med föräldrar, utbildare, frivilligorganisationer och myndighetsorgan — alla som är intresserade av att hjälpa människor till ett liv utan drogmissbruk.

FAKTA MAN MÅSTE KÄNNA TILL

Detta häfte ingår i en serie publikationer som ger fakta om marijuana, hasch, alkohol, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth och metamfetamin, inhalationsmedel, heroin, LSD och missbruk av receptbelagda medel. Rustad med denna information kan läsaren fatta ett beslut att leva ett liv utan droger.

För mer information eller för att skaffa fler exemplar av detta eller andra häften i denna serie, kontakta:

Foundation for a Drug-Free World
1626 N. Wilcox Avenue, #1297
Los Angeles, CA 90028 USA
Phone: +1-818-952-5260
drugfreeworld.org
info@drugfreeworld.org

Säg Nej till droger, säg Ja till livet
Månskärsvägen 10A
141 75 Kungens Kurva
Tel: 0760-629-071
www.nejtilldroger.org
info@nejtilldroger.org